

TAKATA

विठ्ठलराय भट

चकवा

(एकोक्ती विनोदी संग्रह)

विठ्ठलराय भट

सुयश ट्रेडर्स, पुणे

प्रकाशक -

राजू वि. भानारकर

मुक्तांगण प्रकाशन

द्वारा सुयश ट्रेडर्स बुक सेलर्स, पुणे.

© -

विठ्ठलराय भट

अक्षरजुळणी -

सौ.प्रीती नि. कुलकर्णी,

पालवी ग्राफीक्स, पुणे

मोबाईल : २४२१०४२३, ९९२२४२३२०६

प्रथमावृत्ती - २००९

मूल्य - १५/- रु.

प्रिय मित्र

श्री. कृष्णानंद बांदेकर

यांस....

मनोगत

एक किंवा दोन वाक्यांत अनुभवांची शिदोरी घेऊन वरणाऱ्या म्हणी सर्व भाषांत असतात. त्याचप्रमाणे एक दोन वाक्यांच्या वक्रोक्ती किंवा व्यंजोक्ती रप् करून रल्यासारख्या अनुभव देऊन जातात.

एकोक्ती किंवा एकोळीतील (One Liner) विनोद ठीत फारसा रूजलेला नाही. एकोक्तीतील पहिली ओळ वुक वाटते पण पुढील ओळ (भाग) 'पंच' (Punch) रून जाते व वाचक खडबडून जागा होतो; हसतो किंवा भेत करतो.

इंग्रजीत एकोक्ती विनोद हा साहित्य प्रकार थरावलेला आहे. मार्क ट्वेन, ऑस्कर वाईल्ड, बर्नाड शॉ इ. गजांनी (या क्षेत्रांत) इंग्रजीतून भरपूर लेखन केलेले आहे.

तिथे काही वर्तमान पत्रांतून थोडी जागा एकोक्ती विनोदासाठी सोडल्या जातात; जशा आपल्याकडे चारोळ्यासाठी जागा सोडली जाते तशी.

आमचे समज, पूर्वग्रह, अनुभव, कल्पना अशांचे लहानसहान थेंब म्हणजे एकोक्ती ज्या वाचकाला खिळवून ठेवतात. त्या वाचल्यावर वाटणारे आश्चर्य आनंद हा अविस्मरणीय असा असतो.

वाचकांना हा प्रयत्न आवडेल अशी अपेक्षा करतो.

- विठ्ठलराय भट

आंबटकर कंपौंड

आंबिवली (पश्चिम)

पो. मोहोने, जि. ठाणे-४२११०२

मो. ९२२१३०९५५८

काली बायको नवऱ्याची, गोरी बायको गावाची.

सर्वजण चुका करतात,
मूर्ख त्याची सवय करतात.

“ही गाडी एक्सप्रेस आहे,
सर्व स्थानकांवर थांबते.”

कठीण प्रश्न विचारणे सोपे,
सोपे उत्तर देणे कठीण.

पैशांची भाषा, बरोबर समजते. (सर्वांना)

६. बायको चुकते तेव्हा नवऱ्याला क्षमा करते.
७. खोदलेला खड्डा भरला तरी काही माती उरतेच.
८. श्वानप्रदर्शनाला पोस्टमन जात नाही,
कारण त्याला सर्व कुत्रे माहीत असतात.
९. आंधोळीला गेल्यावेळी हमखास फोन वाजतो.
१०. डॉक्टरांचं औषध चांगलं, पण अक्षर खराब.
११. शेजाऱ्यांशी स्पर्धा, आपली खरेदी.

१२. मुद्दलापेक्षा व्याज गोड, मुलांपेक्षा नातवंडे गोड.

१३. वावडया सर्वत्र पसरतात कारण
जिभा सैल सुटतात.

१४. नागडयाला हसू नका,
तो तसाच जन्माला आलाय.

१५. दुसऱ्याचे काम पाहणे, अत्यंत आनंददाई काम.

१६. म्हात्ताऱ्या बायका, सदैव पतिव्रता.

१७. घरावर घर, बसीवर बस; मुंबईचे वैशिष्ट्य खास.

१८. दरसाल येते तरी, त्याला 'नववर्ष' म्हणतात.

१९. आजी आजोबांना वाटते, मुलांपेक्षा नातवंडे बरी.

२०. रोज जरी तोच रोज, पारशांना मात्र 'नवरोज'.

२१. कमावले ते खर्च करा,
न पेक्षा इतर ते उडवून टाकणार.

२२. सर्वाना स्वर्ग हवा असतो,
मरण मात्र कुणालाच नको.

२३. पोराला खांद्यावर बसवलं,
त्याने कानात घुसवलं.

२४. हुशारी ही लंगोटी सारखी,
भलत्याला नाही दाखवायची.

२५. वाचलं त्यावर विश्वासू नका,
विश्वास ठेवायचा तर वाचा.

२६. सर्वजण दात घासतात. साफ होतो मात्र ब्रश.

२७. नवरा बायकोचे भांडण,

शेजाऱ्यांना जोरात ऐकू येते

२८. काम करणारे निवृत्त होतात, राजकारणी नाही

२९. फुटलेल्या अंगठ्याला लागते ठेच पुन्हा पुन्हा.

३०. बायको बोलते ते कंटाळवाणे,

प्रेयसीचे मात्र मनःतले चांदणे.

३१. गरीबी हटवायची? राजकारणात शिरा.

३२. क्रिकेट रसिक आठवणीचे कच्चे,
म्हणून तर बघतात पुन्हा पुन्हा रिप्ले.

३३. हवामानतज्ज्ञ चुकतात, चुकत नाही ते हवामान.

३४. सभाकंपाने सर्वांग भिजते,
कोरडा राहतो तो मात्र घसा.

३५. नवज्यापेक्षा आरशापुढे बायका
जास्त खूष दिसतात.

३६. जीवन हे उघडे पुस्तक,
त्याची पाने आम्ही लिहायची.
३७. बायका जांभई देतात तेव्हाच नवरे तोंड उघडतात
३८. घरी जास्त झोपू नये, मग ऑफिसात काम नसते
३९. शिंप्याची पेन्सील, त्याच्या कानावर.
४०. शब्दाला शब्द लागला की भांडण किंवा कोष

४१. बायकोची लाडीगोडी, मारते खिशाला चाट.

४२. डॉक्टरवर प्रेम करणे सोपे,
त्याचे प्रेमपत्र वाचणे कठीण.

४३. स्वप्न साकारते केव्हा, झोपेतून जागे व्हाल तेव्हा.

४४. जवान बीबी बुढ्याची, सोय होते टग्यांची.

४५. देव कधीच कंजूस नाही, भरभरून वेळ वाटतो.

४६. नवऱ्यांना भाव माहीत पण मूल्य माहीत नसते.

४७. संसार म्हणजे देण्याघेण्याचा व्यवहार;
नवऱ्याने द्यायचे, बायकोने घ्यायचे.

४८. मुल झोपते तेव्हा खरी विश्रांती आईला.

४९. लग्न खेळात कधी 'टाय' होत नाही;
नवरा हरतो किंवा बायको जिंकते.

५०. माणूस चूक व म्हातारपण
कधीच मान्य करत नाही.

५१. नरकात कुठूनही जाता येते, थेट स्वर्गातून सुध्दा.

२. सायबाच्या कोषात मरेजपेक्षा
डिन्होर्स अगोदर येतो.
३. बुद्धिवान बोलण्याआधी विचार करतात
मूर्ख लोक मात्र विचार न करताच बोलतात.
४. आई होण्याची संधीची स्त्रिया वाट बघतात
म्हणून संधी मिळताच गरोदर होऊ नये.
५. झोपाळू सिंहापेक्षा , भुंकणारा कुत्रा बरा.
६. मानसशास्त्रज्ञ पैसे घेऊन सल्ले देतात,
बायका मात्र फुकटात देतात.

५७. इतिहास कोणी बदलू शकत नाही,
फक्त इतिहासाकार सोडून.

५८. म्हातारा नवरा गमतीला, गावातील
दिमतीला.

५९. चोरी करण्यात चूक नाही,
चूक आहेती चोरी सापडण्यात.

६०. जन्मतः सर्वजण हुशार असतात,
शिकताना काहीजण 'ढ' निघतात.

६१. देवाचिये उभा द्वारी; चित्त मात्र चपलांवरी

६२. पडलेलं नाणं, खाटेखाली जाणार.

६३. पाय घसरला तर पुरूष पडतो,
बाई घसरली तर गरोदर होते.

६४. अंडं अगोदर की कोंबडी अगोदर?
कोंबडी अगोदर; नाहीतर अंड कोण उबवेल?

६५. नथ असेल तर नाक टोचणे सुलभ.

६६. कायदा कोणीही बनवू शकतो, शतमूर्ख सुध्दा.

६७. बायकोचं ऐकलं तरी कष्ट,
नाही ऐकलं तर अधिक कष्ट.

६८. चिर यौवनाचा गुरुमंत्र- वय चोरणे.

६९. खानावळीत मालक जेवत नाही,
प्रकाशक कधी आपले प्रकाशन वाचत ना

७०. थुंकी लावून नोटं मोजणारा-कॅशियर
थुंकी लावून तिकीट फाडणारा-कंडक्टर

७१. न संपणारी गोष्ट-सीरियल.

खाली न येणारी ती- महागाई.

७२. कॉलेजमुळे मुलांचे नाव बिघडत नाही,
मुलांमुळे कॉलेजचे नाव बिघडते.

७३. दुयऱ्याची सिगारेट ओढा, नाही आनंदाला तोटा.

७४. व्याकरण नसलेल्या दोन भाषा,
नेत्रपल्लवी व ओष्ठभाषा.

७५. आरोग्याकडे दुर्लक्ष करून पैसा केला,
पैसा खर्च करीत आरोग्यामागे धावला
७६. बायको म्हणून शिक्षिका बरी,
कारण ती 'रिपोर्ट', 'रिपीट', करी.
७७. वाईट लोक आहेत म्हणून, वकील जिवंत आहे
७८. समीक्षकांना पुस्तक पाहणे पुरते,
ते वाचायला हवे असे

९. पुरुषांचे लक्ष टि.व्ही बातम्यांवर,
बायकांचे पक्ष न्यूजरीडच्या साडयांवर.
१०. पास नेला नाही त्याच दिवशी टी.सी. पकडतो.
११. खाण तशी माती, आई तशी मुलगी.
१२. चालताना बायकोचा हात धरावा,
नाहीतर ती शॉपिंगला चालते.
१३. माणसांकडून चावले गेलेले
लोकच कुत्रे पाळतात.

८४. “नवरे सगळे गाढव” याबाबत
 बायकांच एकमत अस
८५. “सासू मेलीच पाहिजे” हरेक सुनेची भाव
८६. दोन भावी शत्रू एकच अंथरूणात,
 त्याला म्हणतात हनीमून
८७. नवरा-बायको प्रेम करतानां
 कुणाला दिसत नाहीत,
 भांडताना मात्र सर्वांना दिसतात

८८. वकीलाचा हात, अशीलाच्या खिशात.

८९. “कुत्रा आहे, सावधान”

पाटी दिसली की समजावे

घरी उपवर मुलगी आहे.

९०. दगड डोक्याला आपटला काय,

डोकं दगडाला आपटलं काय,

परिणाम एकच-डोकं फुटणार.

९१. मुलीच्या पाठीमागे लागल्यास,

तिचा भाऊ किंवा बाप नक्की भेटेल.

९२. नवरेच फक्त झोपेत बोलतात;
जागेपणी त्यांना तोंड उघडता येत नाही.
९३. वाचल्यावर वर्तमानपत्रे रद्दी,
काही तर वाचण्याआधी रद्दी.
९४. प्रेम करण्यात चूक नाही,
चूक होते ती लग्न करण्यात.
९५. सरकार निघते 'उंदीर' बनवायला;
होतो मात्र 'पांढरा हत्ती'.
९६. बायकोपेक्षा मेहुणी बरी, मुद्दलपेक्षा व्याज गोड.

७. “खर्च करायला शिका म्हणजे कमवायचे कसे
ते समजते” - आजचे तत्त्वज्ञान.
८. “लवकर उठणाऱ्या पक्षाला किडा सापडतो”
असे म्हणतात. पण लवकर उठणाऱ्या
किड्याचा जीव जातो, त्याचे काय?
९. लोड शेडिंगचा जमाना, मेणबत्यांचा कारखाना.
१०. दीड दिवसांचा गणपेंती,
साहित्य संमेलनाचा सभापती.
११. खोट्यात खोटे, सारेच खोटे, नियतीचा नियम
त्यात काय खोटे?

१०२. नातं हे एक असं 'खातं' असतं ज्यात सतत
काही ना काही जमा करावं लागतं.
१०३. जेव्हा तुम्ही कोणाला दोष देता तेव्हा त्यांचे
वाईट कर्म घेता.
१०४. जेव्हा तुम्ही एखाद्याची स्तुती करता तेव्हा
त्यांचे सत्कर्म घेता.
१०५. जळणार नाही, विझणार नाही एवढीच ऊब
राखणारं नातं निर्माण व्हायला हवं.
१०६. प्रत्येक माणूस हा महान होऊ शकतो कारण
प्रत्येक माणूस हा 'माणूस' होऊ शकतो.

१०७. सावलीशिवाय उन्हाची आणि उन्हाशिवाय सावलीची किंमत कळत नाही..
सावलीशिवाय उन्हाची आणि
उन्हाशिवाय सावलीची किंमत कळत नाही.
१०८. जगासारखी शाळा नाही आणि
अनुभवासारखा शिक्षक नाही.
१०९. आयुष्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर सदिच्छांची छाया
असेल तर पावले झपाझप पडत जातात.
११०. तुम्ही कुठे जात आहात तुम्हांला माहित नसेल
तर तुम्ही कुठे पोहोचाल कोणास ठाऊक?

१११. खूपदा माझा एकलेपणा माझ्याशी बोलतो. मग कोणी एक शब्द बोलला तर त्याचाही गलका होतो.
११२. बंदराच्या ठिकाणी जहाज सुरक्षित असते. तिथे ठेवण्यासाठी जहाज बनवले जात नाही.
११३. अपयशी माणसाला प्रत्येक संधीत अडचण दिसते तर यशस्वी माणसाला प्रत्येक अडचणीत संधी.
११४. चूक न करण्याची हमी फक्त तोच माणूस देऊ शकतो जो काहीच करत नाही.

११५. उषा सोनेरी निशा चंदेरी

वस्तीला असतात स्वप्नं रुपेरी

११६. फक्त सुरुवात करा आणि तुमचं डोकं

प्रतिसाद देईल, सुरु ठेवा आणि कार्य पूर्ण होईल

११७. जीवन जगण्याची रित असते आणि

तीच आपली संस्कृती असते.

११८. शिक्षक दार उघडून देतो पण

आत प्रवेश तुम्हांलाच करावा लागतो.

११९. येथे जो तो आपल्या सोयीनुसार वागतो,

प्रसंगी देवालाही शपथेवर पणाला लावतो.

१२०. लोक जाता येता कुत्र्याला दगड मारतात,
राखण करण्यासाठी शेवटी कुत्राच पाळतात.
१२१. सुखापेक्षा दुःखाचे अश्रू चांगले कारण प्रत्येका
वेळी ते काहीतरी शिकवितात.
१२२. यशस्वी आणि अयशस्वी यांच्यात फक्त
'अ'चा फरक असतो. यशाने माणूस -
हसतो तर अपयशाने रडतो.
१२३. तुम्ही जे आतापर्यंत करत होता तेच पुन्हा
कराल तर तुम्हांला तेच मिळेल जे
आतापर्यंत मिळत होतं.

विठ्ठलराय भट

- जन्म : ५ मे १९३५ कडवाड (कारवार) येथे
- नोकरी : सरकारी, निमसरकारी, खाजगी अशा एकूण पंधरा
आस्थापनांपासून नोकऱ्या करून निवृत्त. (३१-१२-९२)
- लेखन : अजूनपर्यंत बावीस मराठी व तीन इंग्रजी पुस्तके प्रकाशित.
इंग्रजी माध्यमातून शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मदत व्हावी
म्हणून इंग्रजीतून २५ छोट्या पुस्तकांचा संच (चरित्रे) प्रकाशित.
- अवगत भाषा : मराठी, हिंदी, इंग्रजी, संस्कृत, कन्नड व कोकणी.
- छंद : वाचन, लेखन, वक्तृत्व, प्रवास व संगीत श्रवण
- पुरस्कार : अमेरिकन बायोग्राफिकल इन्स्टिट्यूटफें
'Man of the year, 1996' हा पुरस्कार घोषित.
(अपंगत्व, गरिबी, शिक्षणाची असुविधा असतानाही जिद्दीने
साहित्य, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रांत उल्लेखनीय कामगिरी
केल्याबद्दल.
- विशेष : १९९६ साली पार पडलेल्या एकसष्टी समारंभाचा वृत्तांत व
जीवनचरित्र मुंबई, पुणे, कोल्हापूर, अकलूज, बेळगांव,
रत्नागिरी, गोवा, कारवार व कुमठा येथील वृत्तपत्रांतून सचित्र
प्रकाशित.